

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 16.5.2006
KOM(2006) 224 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

KONVERGENSBERETNING 2006 OM SLOVENIEN

(udarbejdet i overensstemmelse med traktatens artikel 122, stk. 2, på anmodning fra Slovenien)

{SEK(2006) 615}

1. FORMÅL

Ifølge traktatens artikel 122, stk. 2, aflægger Kommissionen og ECB mindst en gang hvert andet år, eller på anmodning fra en medlemsstat med dispensation, beretning om de fremskridt, medlemsstaterne har gjort med opfyldelsen af deres forpligtelser med hensyn til virkeliggørelsen af Den Økonomiske og Monetære Union.

Denne beretning er udarbejdet på anmodning fra Slovenien, som forelagde anmodningen den 2. marts 2006. En mere detaljeret vurdering af konvergenssituationen i Slovenien gives i et teknisk bilag til denne beretning [SEK(2006) 615].

Indholdet af Kommissionens og ECB's beretninger er underlagt reglerne i traktatens artikel 121, stk. 1. Denne artikel fastsætter, at beretningerne skal omfatte en undersøgelse af, hvorvidt den nationale lovgivning, herunder den nationale centralbanks statut, er forenelig med traktatens artikel 108 og 109 samt med ESCB's og ECB's statut. Beretningerne skal ligeledes undersøge, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens i den pågældende medlemsstat ved, at konvergenskriterierne (prisstabilitet, offentlig budgetstilling, valutakursstabilitet, langfristede rentesatser) er opfyldt, og omhandle en række andre faktorer, der er nævnt i artikel 121, stk. 1, sidste afsnit. De fire konvergenskriterier er præciseret nærmere i en protokol, der er knyttet som bilag til traktaten (protokol 21 om konvergenskriterierne).

2. LOVGIVNINGENS FORENELIGHED

I sin konvergensberetning fra 2004 [KOM(2004) 690] konkluderede Kommissionen, at med hensyn til centralbankens integration i ESCB ved indførelsen af euroen er lovgivningen i Slovenien, især loven om Sloveniens centralbank, ikke helt forenelig med EF-traktatens artikel 109 og ESCB/ECB-statutten. Det blev desuden henstillet, at visse resterende mangler blev korrigeret, især vedrørende bankens målsætninger og den personlige og institutionelle uafhængighed.

De uforenelige elementer blev fjernet ved en ændring af loven om Sloveniens centralbank, der blev vedtaget af det slovenske parlament den 30. marts 2006. Bl.a. præciserer ændringen, at den slovenske centralbanks beføjelser vedrørende de monetære funktioner, transaktioner og instrumenter skal overføres til ESCB fra datoen for indførelsen af euroen i Slovenien. Endvidere er regeringens mulighed for at blive inddraget i forvaltningen af centralbankens valutaaktiver blevet fjernet. Hvad angår de påpegede mangler, er grundene til afskedigelse af medlemmerne af bestyrelsen for den slovenske centralbank blevet ændret, så de er i overensstemmelse med de afskedigelsesgrunde, der er fastsat i ESCB/ECB-statutten. Endelig er målsætningerne for den slovenske centralbank blevet ændret, så de mere præcist afspejler ordlyden af EF-traktatens artikel 105, stk. 1. Især er centralbankens anden målsætning (støtte til den overordnede økonomiske politik i overensstemmelse med målsætningerne i EF-traktaten) nu klart underlagt den første (prisstabilitet). Dog er den tredje målsætning (om finansiell stabilitet i overensstemmelse med principperne om en åben markedsøkonomi og fri konkurrence) ikke klart underlagt den første og den anden, hvilket udgør en resterende uregelmæssighed.

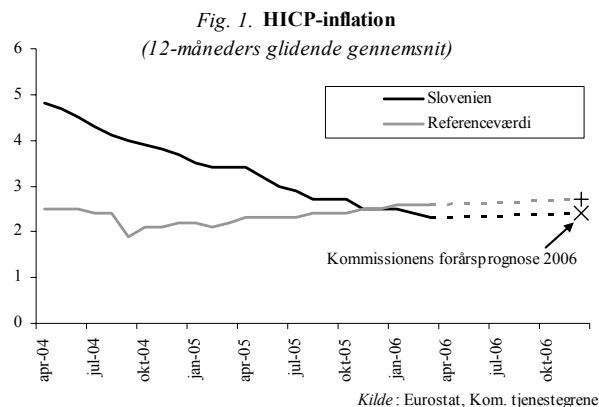
Lovgivningen i Slovenien, herunder loven om Sloveniens centralbank, er forenelig med kravene i EF-traktaten og ESCB/ECB-statutten.

3. PRISSTABILITET

Overholdelse af referenceværdien

Slovenien opfyldte ikke kriteriet vedrørende prisstabilitet i konvergensberetningen fra 2004. Den gennemsnitlige inflationstakt i Slovenien gennem de tolv måneder frem til august 2004 var på 4,1 %, hvilket er højere end referenceværdien på 2,4 %.

Den gennemsnitlige tolv måneders inflationstakt, der benyttes til konvergensvurderingen, faldt fra 8,6 % i 2001 til 2,3 % i marts 2006. Som følge heraf nærmede den sig gradvis referenceværdien og nåede den for første gang i november 2005. Den gennemsnitlige tolv måneders inflationstakt har ligget under referenceværdien siden januar 2006. I marts 2006 var referenceværdien på 2,6 % beregnet som gennemsnittet af den gennemsnitlige tolv måneders inflationstakt i de tre medlemsstater, der har opnået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet (Sverige, Finland og Polen), plus 1,5 procentpoint. Den tilsvarende inflationstakt i Slovenien var på 2,3 %, 0,3 procentpoint under referenceværdien.

Underliggende faktorer og holdbarhed

Inflationen i Slovenien steg til omkring 9 % fra midten af 1999 til midten af 2000, primært som følge af virkningen af indførelsen af moms. Inflationen begyndte at falde igen i andet halvår af 2001, hvor Sloveniens centralbank også vedtog nye mellemfristede rammer for den monetære politik. Hovedmålsætningen herfor var at sikre en hurtig indtræden i euroområdet ved at nedbringe inflationen og gradvis stabilisere valutakursen. Siden 2003 har inflationsbekæmpelsesindsatsen været understøttet af en koordineret politik fra den slovenske regerings og den slovenske centralbanks side. En effektiv kontrol med de administrerede priser, løntilbageholdenhed i den offentlige sektor og en stabilisering af valutakursen fra midten af 2004 gav inflationsbekæmpelsen øget troværdighed, hvilket gav sig udslag i løntilbageholdenhed i den private sektor. Inflationsbekæmpelsen er også i de senere år blevet støttet af et forsigtigt policy-mix og af en vækst, der lå under den potentielle vækst fra 2001 til 2003. Den gradvise nedbringelse af ledigheden fra og med 2003 kombineret med det økonomiske opsving fik dog ikke følgeskab af øget løn- og prispres, hvilket indikerer, at inflationsfaldet primært var drevet af faktorer, som bør forventes at fremme en lav inflation også på mellemlang sigt.

Inflationsresultatet blev i 2005 påvirket af en gunstig udvikling i priserne på visse kategorier af varer, hvilket især var en gunstig afspejling af EU-tiltrædelsen og bidrog til at opveje den store negative virkning af stigningen i

verdensmarkedspriserne på olie. Selv om EU-tiltrædelsen også bidrog til at øge konkurrencen på det indenlandske marked med permanente virkninger på inflationen, ventes i det mindste en del af den gunstige virkning på prisudviklingen at aftage gradvis.

På trods heraf er inflationsudsigterne for resten af 2006 dog fortsat gunstige. Den ventede mindskelse af det eksterne miljøes negative virkninger på energipriserne vil i det store og hele blive opvejet af en langsom stigning i den ikke-energirelaterede inflation fra det ekstraordinært lave niveau i 2005. Samtidig ventes det fald i vækstraten i enhedslønomkostningerne, der har været observeret siden 2002, at fortsætte i 2006, og den gennemsnitlige inflationstakt ventes at falde let fra 2,5 % i 2005 til 2,4 % i 2006.

På længere sigt udgør den endelige konvergens i de indenlandske rentesatser til niveauet i euroområdet og muligheden for en stigning i momsatsen, der er planlagt til 2007, risikofaktorer for inflationen. Slovenien skal derfor fortsat være årvågen med henblik på at beskytte sit lave inflationsniveau og en gunstig konkurrenceevnesituation. En mere ambitiøs finanspolitik ville medvirke til at afbøde inflationsrisiciene, og løntilbageholdenheden bør fortsætte ud over 2006.

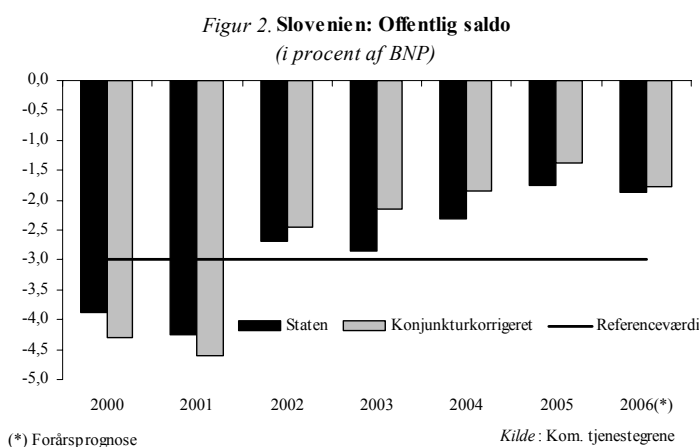
Slovenien har overholdt referenceværdien for inflationen siden november 2005 og vil sandsynligvis fortsætte med at gøre dette i månederne fremover. Slovenien opfylder kriteriet vedrørende prisstabilitet.

4. OFFENTLIG BUDGETSTILLING

I konvergensberetningen fra 2004 fastslog Kommissionen, at Slovenien ikke var omfattet af en rådsafgørelse om, at landet har et uforholdsmæssigt stort underskud, og at det opfylder kriteriet vedrørende den offentlige budgetstilling.

De offentlige finanser i Slovenien forværredes i 2000-2001, og underskuddet på statsfinanserne nåede i 2001 op på 4,3 % af BNP. Efter en korrektion i 2002-2003 har det offentlige underskud holdt sig under referenceværdien på 3 % af BNP siden 2002.

En yderligere finanspolitisk stramning og økonomisk fremgang siden 2004 har understøttet en yderligere nedbringelse af det offentlige underskud til henholdsvis 2,3 % og 1,8 % af BNP i 2004 og 2005. Regeringens faste forsæt om at føre en sund budgetpolitik sås tydeligst i 2004, hvor en manko i momsindtægterne affødte udgiftsnedskæringer, således at underskudsmålet kunne overholdes.

Slovenien sigter mod et underskud på statsfinanserne på 1,8 % af BNP i 2006, hvilket er noget lavere end i forårsprognosen 2006 fra Kommissionens tjenestegrene. Der er ikke planlagt nogen underskudsreduktion i forhold til 2005. Tværtimod ventes det strukturelle underskud, som var på 1,4 % af BNP i 2005, i lyset af det forventede gunstige økonomiske klima at blive forværret til 1,8 % af BNP. Samtidig ventes det at holde sig under minimumsreferenceværdien på 1,9 % i stabilitets- og vækstpagten til sikring af en sikkerhedsmargen mod at overskride referenceværdien for underskuddet på 3 % af BNP under normale makroøkonomiske udsving.

Den offentlige gæld har ligget på lige under 30 % af BNP siden 2000. Ved udgangen af 2005 androg bruttogælden 29,1 % af BNP, hvilket var et fald fra 29,5 % i 2004. Den offentlige gæld ventes at holde sig under 30 % af BNP på mellemlang sigt.

Ifølge konvergensprogrammet fra december 2005 er budgetmålsætningen at nedbringe det offentlige underskud gradvis til 1 % af BNP i 2008. I programmet blev der bebudet skattereformforanstaltninger, der ville reducere indtægtskvoten med 1,8 procentpoint, og udgiftsnedskæringer, der ville medføre et fald i udgiftskvoten på 2,5 procentpoint af BNP. Nogle konkrete foranstaltninger, som skal støtte denne konsolidering, var anført i den seneste opdatering af konvergensprogrammet, og yderligere foranstaltninger er under overvejelse.

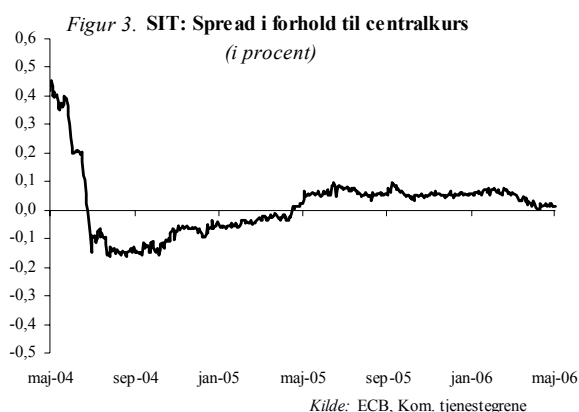
Rådet undersøgte Sloveniens opdaterede konvergensprogram den 14. februar 2006. Det anså de opstillede budgetstrategimål for at være plausible og fandt, at risiciene for budgetfremskrivningerne i programmet i overvejende grad var afbalancerede. Slovenien anses dog for at stå over for en høj risiko i henseende til den langsigtede holdbarhed. Ifølge de aktuelle fremskrivninger baseret på de ikraftværende foranstaltninger synes Slovenien at stå over for en høj risiko i henseende til holdbarheden i de offentlige finanser på lang sigt som følge af voldsom vækst i de aldersrelaterede udgifter. Rådet opfordrede derfor Slovenien til at styrke budgetkonsolideringen, navnlig ved at igangsætte tilpasningsindsatsen på et tidligere stadium og træffe foranstaltninger til at forbedre holdbarheden i de offentlige finanser på lang sigt.

Slovenien er ikke omfattet af en rådsafgørelse om, at det har et uforholdsmæssigt stort underskud, og opfylder kriteriet vedrørende den offentlige budgetstilling.

5. VALUTAKURSSTABILITET

I konvergensberetningen fra 2004 var vurderingen den, at Slovenien ikke opfyldte valutakurskriteriet. På undersøgelsestidspunktet havde landet deltaget i ERM II i to måneder.

Den toårsperiode, der er relevant for vurderingen af valutakursstabiliteten, strækker sig fra maj 2004 til april 2006. Slovenien tiltrådte ERM II den 28. juni 2004 og har indtil nu deltaget i ERM II i 22 måneder. Da den langvarige politik med løbende

depreciering af tolaren forløb helt frem til tiltrædelsen af ERM II, bevægede kursen mellem tolaren og euroen sig i de to måneder inden tiltrædelsen af ERM II fra 0,45 % over den fremtidige centralkurs ved begyndelsen af maj 2004 til centralkursen den 25. juni 2004. Inden for ERM II har kursen mellem tolaren og euroen holdt sig tæt på centralkursen med en største afvigelse på 0,16 % på deprecieringssiden og på 0,10 % på apprecieringssiden af udsvingsbåndet. Den gennemsnitlige absolutte afvigelse i kursen mellem tolaren og euroen fra centralkursen i den periode, der dækkes af denne vurdering, var på 0,08 %.

Der har været opnået valutakursstabilitet inden for ERM II sammenholdt med et stabilt rentespænd i forhold til euroområdet på lige under 2 procentpoint i det meste af den undersøgte periode. Efter rentestigninger gennemført af ECB siden december 2005 og rentenedsættelser gennemført af den slovenske centralbank siden januar 2006 er rentespændet for nylig blevet indsnævret til under 1 procentpoint. Sammen med det sandsynlige fald i risikopræmien for slovenske aktiver i ERM II har det positive rentespænd medvirket til at understøtte tolaren.

Stabiliteten i kursen mellem tolaren og euroen er blevet støttet af en aftale om samarbejde om interventioner på valutamarkedet, der blev indgået i 2001 mellem den slovenske centralbank og de fleste af forretningsbankerne. Den slovenske centralbank har især benyttet valutaswapfaciliteten til at fastholde den bemærkelsesværdige stabilitet i kursen mellem tolaren og euroen inden for ERM II. Eftersom centralkursen inden for ERM II udfyldte sin rolle godt som anker for finansmarkedernes forventninger, har de "prisinterventioner", der også indgår i denne aftale (når centralbanken fastsætter den basiskurs, ved hvilken de forretningsbanker, der deltager i aftalen, skal handle), ikke været benyttet siden den første måned efter tiltrædelsen af ERM II. Overgangen til det nye system krævede ganske vist en midlertidig direkte intervention på valutamarkedet for at signalere, at valutakursordningen var blevet ændret. Men eftersom tolaren stabiliseredes i begyndelsen af juli 2004, har der ikke været behov for yderligere direkte interventioner inden for ERM II.

Tolaren har ligget meget tæt på ERM II-centralkursen igennem de to år, denne vurdering dækker. Der har ikke været nogen devaluering af tolarens centralkurs inden for ERM II på Sloveniens initiativ. Når Rådet eventuelt træffer afgørelse i juli 2006, vil tolaren til den tid have deltaget i ERM II i mere end 24 måneder. Slovenien opfylder valutakurskriteriet.

6. DE LANGFRISTEDE RENTESATSER

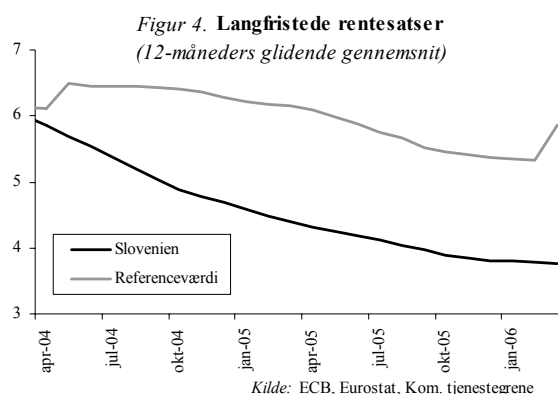
I konvergensberetningen fra 2004 opfyldte Slovenien kriteriet vedrørende konvergens i rentesatserne. Den gennemsnitlige langfristede rentesats i Slovenien i løbet af året frem til august 2004 var på 5,1 %, hvilket er under referenceværdien på 6,4 %.

Spændet i forhold til de gennemsnitlige langfristede rentesatser i euroområdet faldt markant fra midten af 2002 til udgangen af 2004, hvilket primært afspejlede en gradvis nedbringelse af den slovenske inflationstakt ledsaget af en nedsættelse af de kortfristede rentesatser, faldende landespecifikke risikopræmier og udsigten til

indtræden i euroområdet. Siden tiltrædelsen af ERM II i juni 2004 har spændet ligget på mellem 10 og 70 basispoint.

Det tolv måneders glidende gennemsnit for de langfristede rentesatser, der er relevant for vurdering af traktatens kriterium, har været støt faldende igennem hele vurderingsperioden. I marts 2006, som er den seneste måned, der foreligger data for, var referenceværdien som defineret ved gennemsnittet af de langfristede rentesatser i Sverige, Finland og Polen plus 2 procentpoint på 5,9 %.

Det gennemsnitlige glidende tolv måneders afkast på 10-årige slovenske toneangivende obligationer var på 3,8 %, hvilket er under referenceværdien. Slovenien opfylder kriteriet vedrørende konvergens i de langfristede rentesatser.

7. YDERLIGERE FAKTORER

Sloveniens finansielle system er i vid udstrækning blevet integreret i det bredere finansielle system i EU. Overholdelse af gældende fællesskabsret inden for finansielle tjenesteydelser var allerede i store træk sikret ved tiltrædelsen, og der er gjort gode fremskridt med at gennemføre den lovgivning, der er vedtaget under handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser. Det finansielle system er i henseende til størrelse stadig noget mindre, end økonomiens forholdsvis høje udviklingsstade lader formode. Selv om konkurrencen via de grænseoverskridende tjenesteydelser, der leveres af andre finansielle institutioner i EU, er voksende, er Sloveniens finansielle system ikke fuldt privatiseret med et udenlandsk ejerskab af et omfang, der svarer til omfanget i medlemsstaterne i euroområdet, men lavere end i andre af de nye medlemsstater. En kraftig økonomisk vækst og konvergens i rentesatserne har stimuleret en gradvis stigning i vækstraten i bankernes långivning til den private sektor, specielt husholdningerne. Navnlig er andelen af lån i fremmed valuta til husholdningerne begyndt at stige fra et ubetydeligt niveau i 2003 til næsten 50 % af ny långivning i 2005.

Den slovenske økonomi er yderst åben for samhandel, men er forholdsvis lidt modtagelig for indadgående udenlandske direkte investeringer. Slovenien har desuden valgt at gå forholdsvis gradvis frem i henseende til strukturreformer, specielt hvad angår liberalisering og privatisering. Samtidig har Slovenien en industristruktur, der er meget lig euroområdets. Det forholdsvis lave niveau i de indadgående udenlandske direkte investeringer har sin forklaring i privatiseringsprocessen, som har været mindre modtagelig over for deltagelse fra udenlandske investorer side. Det lave niveau i de indadgående udenlandske direkte investeringer kan begrænse konkurrencepresset på det indenlandske marked. Endvidere er yderligere fremskridt med gennemførelsen og anvendelsen af EU-direktiver vigtigt for det indre markedes rette funktion i Slovenien.

Slovenien har en tradition for en løbende betalingsbalance, der stort set er i balance, hvilket primært afspejler ligevægten mellem underskuddet i handelen med varer på den ene side og overskuddet i handelen med tjenesteydelser og den positive balance i de løbende overførsler på den anden. Sloveniens løbende betalingsbalance kunne i 2005 notere et underskud på 1,1 % af BNP, hvilket var et fald fra 2,1 % i 2004. Denne forbedring afspejlede primært vendingen i tendensen i retning af en gradvis forværring i varebalancen fra og med andet kvartal af 2005 og en accelereret forbedring i tjenestebalancen. Dette tyder på, at forværringen i betalingsbalancen i 2004 efter al sandsynlighed var et forbigående fænomen, og tyder ikke på konkurrenceevneproblemer i den slovenske økonomi eller et potentielt valutakurspres. Hovedudfordringen for Slovenien i den nærmeste fremtid vil blive at sikre en sund konkurrenceevnestilling, for hvilken løntilbageholdenhed vil være et afgørende parameter. Samtidig kan Slovenien på trods af en høj indenlandsk opsparelskvote have grund til at gøre mere udstrakt brug af udenlandsk opsparing med henblik på at øge de indenlandske investeringer og produktiviteten.

* * *

I lyset af sin vurdering af opfyldelsen af konvergenskriterierne finder Kommissionen, at Slovenien har opnået en høj grad af vedvarende konvergens.